

חידות לפרשת מסעי

הרב זאב וייטמן

א. שני יצורים מוזרים
בפרשתנו מסתתרים:

"ירח בן-יומו" - יחיד בתורה,
ואחיו התאום - "קרני פרה".

מעטרים הם "אלפיים באמה" ראשונים,
מתוך ארבעה שבפסוק - לכל הכיוונים.

ב. השבת נקרא על גאולה

שממנה בורחים ומבקשים... הצלה.

אך לא לכל פותחים,

את שערי מקום המבטחים,

ויש שלא זוכים

ודמיהם לכפרה - נשפכים!

ג. מצא הוכחה מהפרשה,

שעיר מקלט זו שיטת ענישה.

אין היא רק מסתור והגנה,

מפני רודף בעל חמה בלתי מרוסנה.

ד. חושבים אנו שבעוון המרגלים,

נענש העם בשנים רבות של טלטולים.

והנה מתברר שרק כל שנתיים במוצע,

נאלצו אבותינו לצאת למסע.

ואילו רוב הזמן שהה העם במנוחה,

ורש"י מביא לכך מפרשתנו הוכחה.

ה. נישואין במשפחה, בדרך כלל, אינם מומלצים,

אלא שבפרשתנו הינם מאד נחוצים.

זאת, כדי לפתור בעיה קשה וסבוכה,

שבה שני הצדדים טוענים נכוחה.

והנה מתברר שזו המצווה שנאמרה,

היתה רק לשעתה ולדורה!

מה היא הסיבה

לבטול זו המצווה?

(רמב"ן לו ט והערות תורה תמימה ד)

ו. א- בפרשתנו מצוות הורשה.

מחלוקת נפלה בפרושה (רמב"ן לג, נג).

ב- ועוד, מהן התחומים והגבולות,

בהן מצווה זו וחברותיה חלות?

חזק חזק ונתחזק!

החידות נכתבו ע"י הרב וייטמן בהיותו רב קיבוץ כפר עציון, בשנת התשד"מ.
התשובות נכתבו ע"י צוות אתר ישיבה.

תשובות

- א. הטעמים 'ירח בן יומו' ו'קרני פרה' מופיעים במילים 'אלפיים באמה' (ל"ה, ה').
- ב. רוצח בשגגה בורח לעיר מקלט מפני גואל הדם. רוצח במזיד אינו ניצל בעיר מקלט ונהרג (בבית-דין ע"פ עדים והתראה).
- ג. 'ולא תקחו כופר לנוס אל עיר מקלטו לשוב לשבת בארץ...' - אסור לקבל מן הרוצח כסף כדי להתיר לו לצאת מהעיר מקלט, אפילו אם גואל הדם כבר לא יהרגהו (רמב"ן פס' ל"א-ל"ב).
- ד. 'למה נכתבו המסעות הללו? להודיע חסדיו של מקום, שאע"פ שגזר עליהם לטלטלם ולהניעם במדבר לא תאמר שהיו נעים ומטולטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה ולא היתה להם מנוחה... נמצא שכל שמונה ושלושים שנה לא נסעו אלא עשרים מסעות' (רש"י בתחילת פרשת מסעי).
- ה. בנות צלפחד צוו להתחתן עם בני דודיהם כדי שלא תסוב הנחלה משבט לשבט. 'ועל דעת רבותינו שדרשו דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה בלבד... כי הקפידה להם תהיה יותר גדולה בעת החילוק שלא יתערבו השבטים זה עם זה בנחלה, כי אחרי כן כבר נודעה נחלתן ולא יקפידו כל כך' (רמב"ן, וכעין זה בתורה תמימה).
- ו. א- 'והורשתם את הארץ וישבתם בה' - הרמב"ן מבאר שזוהי מצוות עשה לרשת (- לכבוש) את ארץ ישראל מן הגויים ולהתיישב בה, וכל מאמרי חז"ל הרבים על מצוות יישוב הארץ והאיסור לצאת ממנה נובעים מפסוק זה. רש"י מפרש שאין זו מצווה אלא תנאי מציאות, אם תירשו את הארץ תוכלו להתיישב בה ואם לא תירשו לא תוכלו להתיישב בה.
- ז. בפסוקים הבאים אח"כ (ל"ד, א-ט"ו) מפורטים גבולות ארץ ישראל (חוץ מעבר הירדן). בתוך גבולות אלו נוהגות המצוות התלויות בארץ (רש"י פס' ב').